

Geminaty.



Spółgłoski geminowane to dwie identyczne spółgłoski, występujące obok siebie w wyrazie lub na granicy wyrazów. Oddawane są graficznie takimi samymi literami, np. *lekko, Budda, inny, w Warszawie*. Czasami głoski zapisane innymi literami, w mowie upodabniają się i stają geminatami, np. *wyższy* [wyszszy], *rozszerzony* [roszszierzony], *bezsensowny* [bessęsowny]. Mimo tego, że w języku japońskim geminaty również występują, niekiedy w polskich wyrazach są wymawiane błędnie. Realizowane są najczęściej jako pojedyncze głoski, co powoduje brak różnic w takich wyrazach jak:

cenny - ceny

poddany - podany

Budda - buda
ssanie - sanie
rodzinny - rodziny
godzinny - godziny

Rzadziej zdarza się ubezdźwięcznianie drugiej spółgłoski (w przypadku dwóch głosek dźwięcznych), np. *Budta* (Budda).



Geminaty wymawia się jak jeden artykulacyjnie przedłużony dźwięk²⁰. Ponieważ w języku japońskim geminaty są obecne, zostaną przywołane jako wzór artykulacji.



1. Wymawiaj *-kk²¹*- w polskich słowach: *lekko*, *miętko*, według japońskiej wymowy w wyrazach: けっこう, 引越, 三日, ゆっくり, 物価, 発火.
2. *-dd-* w słowach: *Budda*, *oddać*, w *oddali*, *buddyjski*, *poddać*, *oddychać*, *oddalać*, tak samo jak w wyrazach: ベッド, ウッド.
3. *-tt-* w słowach: *motto*, *odtąd* [ottont], *getto*, *brutto*, *libretto*, *odtworzać* [otfarzać], tak samo jak w wyrazach: よかった, 頑張って, 買った.
4. *-nn-* w słowach: *inny*, *wanna*, *rodzinny*, *codzienny*, *wiosenny*, *jesienny*, *nieczynny*, *senny*, *cenny*, *poranny*, *odmienny*, *kuchenny*, *dziecinny*, *słynny*, *zmienny*, *staranny*, *winny*, *fontanna*, *rynna*, *panna*, *Anna*, tak samo jak w wyrazach: こんな, そんな.
5. *-ss-* w słowach: *ssać*, *rozsądek* [rossondek], *rozstanie* [rosstanie], *bezsensowny* [bessęsowny], *bezsportny* [bessportny], *rozsytać* [rossypać], *lasso*, *ssak*, tak samo jak w wyrazach: 喫茶店, まっすぐ, さっそく, 別荘, 日産.
6. *-szsz-* w słowach: *niższy* [nieszszy], *wyższy* [wyszszy], *najbliższy* [najbliszszy], *droższy* [droszszy], *rozszerzony* [roszszszony], *bezszelestny* [beszszszestny], podobnie jak w wyrazach: 雑誌, いらっしゃい, 出身地, 接触, 物質.
7. *-mm-* w słowach lub na granicy wyrazów: *mam małe kotki*, w *tym momencie*, *immunitet*, *immanentny*, jak w wyrazach: 関門, 三万.
8. W podobny sposób wymawia się inne polskie geminaty - przedłuża się artykulację podwójonej głoski, np. *zza*, *z zapalem*, *z zachodu*, *hobby*, *willa*, *ballada*, *w wodzie*, *wwozić*, *w Warszawie*, *terror*, *horror*, *narrator*, *Jagiello*.

²⁰ Zob. Ostaszewska D., Tambor J. (2002).

²¹ Najczęściej [podwójone] spółgłoski zwarte wymawia się z przedłużonym zwarcie i redukcją pierwszej plosji. Zob. Dukiewicz L., Sawicka I. (1995).